

Aan de raad

Samenvatting:

De gezamenlijke fracties komen met een voorstel tot vaststelling van een Protocol actieve informatieplicht.

Toelichting:

Met de inwerkingtreding van de nieuwe Gemeentewet op 7 maart 2002 is in artikel 169, tweede lid aan het college van burgemeester en wethouders en elk van zijn leden afzonderlijk de verplichting opgelegd de raad over alles te informeren wat hij voor de uitoefening van zijn taak nodig heeft: de actieve informatieplicht.

Voorheen was alleen sprake van een passieve informatieplicht, waarbij het college of een lid van het college alleen op verzoek van een raadslid inlichtingen hoefde te verstrekken. De actieve informatieplicht is in de Gemeentewet opgenomen om de raad in de gelegenheid te stellen met name zijn kaderstellende en controlerende rol waar te maken. De raad kan deze rollen alleen goed uitvoeren als hij beschikt over juiste en actuele informatie. In de Gemeentewet zijn meerdere artikelen opgenomen die gaan over de informatieplicht. Het gaat hier om de artikelen 60, 160, 169 en 180. De actieve inlichtingenplicht van het college en zijn afzonderlijke leden, dan wel de burgemeester, is complementair aan het vraagrecht van de raad (artikel 169, derde lid en artikel 155 Gemeentewet).

In artikel 169 lid 4 Gemeentewet staat 'Zij (opm. het college en elk van zijn leden afzonderlijk) geven de raad vooraf inlichtingen over de uitoefening van de bevoegdheden bedoeld in artikel 160, eerste lid, onder e, f, g en h, indien de raad daarom verzoekt of indien de uitoefening ingrijpende gevolgen kan hebben voor de gemeente. In het laatste geval neemt het college geen besluit dan nadat de raad in de gelegenheid is gesteld zijn wensen en bedenkingen ter kennis van het college te brengen. Dit betreft bevoegden van het college volgens artikel 160, eerste lid:

- e. tot privaatrechtelijke rechtshandelingen van de gemeente te besluiten;
- f. te besluiten namens de gemeente, het college of de raad rechtsgedingen, bezwaarprocedures of administratief beroepsprocedures te voeren of handelingen ter voorbereiding daarop te verrichten, tenzij de raad, voor zover het de raad aangaat, in voorkomende gevallen anders beslist;
- g. ten aanzien van de voorbereiding van de civiel verdediging;
- h. (jaar)markten of gewone marktdagen in te stellen, af te schaffen of te veranderen.

Aanleiding:

In 2011 heeft de raad vanuit zijn controlerende taak onder meer gekeken naar de gang van zaken rond de garantstellingen in het project Nieuw Dunant. In het rapport "Gemeentelijke garanties" van 5 september 2011 heeft de onderzoekscommissie bij punt 5.2 (blzz. 41 en 42) de raad aanbevolen een kader vast te stellen in welke gevallen art. 169 lid 4 van de Gemeentewet in ieder geval van toepassing is. Het college heeft in een reactie aangegeven deze aanbeveling te ondersteunen.

Daarnaast is tijdens de behandeling van het onderzoeksrapport in de raadsvergadering van 20 september 2011 een motie aangenomen, waarin (onder andere) is besloten: "het college opdracht te geven een door de raad vast te stellen protocol op te stellen dat naar het oordeel van de raad van toepassing kan worden verklaard bij majeure investeringen en beslissingen waarbij verantwoordelijkheden, projectorganisatie en bevoegdheden van raad en college vooraf sluitend zijn geregeld."

Deze opdracht is deels vertaald in een B&W nota (11INT02149): "Verbeteren projectmatig werken" (ter kennis gebracht van de raadscommissie Algemene bestuurlijke zaken en middelen) en deels in de notitie "Spelregels informatieplicht van het college aan de gemeenteraad". Deze

laatste notitie is behandeld in de vergadering van de commissie Algemene bestuurlijke zaken en middelen op 26 april 2012. De commissie vond unaniem dat de spelregels te vaag waren en onvoldoende houvast boden voor het college en de raad.

De gezamenlijke fracties komen nu met een initiatiefvoorstel tot vaststelling van een concreet Protocol actieve informatieplicht.

Doelstelling:

Duidelijke afspraken voor de invulling van de actieve informatieplicht door het college en de burgemeester.

Hoewel de verplichting tot actief informeren berust bij het college en de burgemeester, wordt - in het kader van de dualisering - ook van de raad een actieve houding verwacht. Om geen misverstanden te krijgen over de informatie die de raad wenst en het college geeft, zullen raad en het college samen heldere afspraken moeten maken over hoe de actieve informatieplicht wordt ingevuld, waarbij het gaat om de onderwerpen, de hoeveelheid informatie, de manier waarop de informatie wordt gegeven, de tijdigheid en de frequentie van de informatieverstrekking. Basis van de informatieverstrekking is vertrouwen.

De informatievoorziening moet zodanig zijn, dat de raad niet overspoeld wordt met informatie en aan de andere kant redelijk gewaarborgd is dat de raad voor een effectieve controle en kaderstelling de noodzakelijke informatie ontvangt. Verder is het moment van informeren van de raad erg belangrijk.

Met uitzondering van het gebied van het financieel beleid en het financieel beheer bestaan er momenteel geen duidelijke afspraken over het informeren van de raad. Er is geen beleid geformuleerd hoe en op welke momenten de raad geïnformeerd dient te worden. Meestal gaat dat goed, maar het kan ook wel eens niet goed gaan. Actief informeren betekent informatie verschaffen voordat (in voorbereiding) het college een besluit heeft genomen, maar ook nadat het college het besluit heeft genomen (voortgangsrapportages). Momenteel gebeurt dit nog niet voor alle voor de raad relevante onderwerpen op een structurele wijze. Wel is er structuur in de toezending van de besluitenlijsten van het college.

Oplossing:

De actieve informatieplicht is in de Gemeentewet zeer open geformuleerd, waardoor verschillende interpretaties mogelijk zijn. Een protocol actieve informatieplicht kan duidelijkheid scheppen. Er zullen altijd gevallen zijn, die niet in een hokje te plaatsen zijn. Bestuurlijke gevoeligheid en politieke intuïtie bij collegeleden, raadsleden en de ambtelijke organisatie blijven dan ook onontbeerlijk. Het protocol heeft het karakter van een richtlijn voor het omgaan met de informatieplicht van het college en de burgemeester aan de raad.

De eisen van de Gemeentewet en eventuele bijzondere wetten blijven voorop staan. Het protocol laat onverlet de politieke verantwoordelijkheid voor het dagelijks bestuur van de gemeente van het college als geheel en zijn leden afzonderlijk.

De reikwijdte van de informatieplicht wordt in de meeste gevallen begrensd door geheimhoudingsverplichtingen. Deze zijn gerelateerd aan de gronden van de Wet openbaarheid van bestuur (Wob) en het begrip "strijd met het openbaar belang" zoals dat in de Gemeentewet is vastgelegd. Dit betekent dat het college en de burgemeester in beginsel verplicht zijn alle informatie te geven die raadsleden willen zien, voor zover die zaken te herleiden zijn naar de kaderstellende en controlerende rol, tenzij de Wob of Gemeentewet zich daartegen verzetten.

De ambtelijke organisatie vormt de basis van de informatievoorziening. Voor de uitwerking van de actieve informatieplicht betekent dit dat de ambtelijke organisatie gericht moet zijn op objectiviteit, openbaarheid, onafhankelijkheid en tijdigheid van de informatie. Leidraad daarbij is ook de Verordening op de ambtelijke bijstand en de fractieondersteuning.

Effecten:

De raad wordt actief en tijdig geïnformeerd.

Planning:

Het Protocol actieve informatieplicht treedt in werking op 1 januari 2013.

Voorstel:

De gezamenlijke fracties stellen u voor het bijgevoegde Protocol actieve informatieplicht vast te stellen en in te laten gaan op 1 januari 2013.

De gezamenlijke fracties,

Advies commissie(s):

De commissie algemene bestuurlijke zaken en middelen stemt ermee in dat het voorstel wordt voorgelegd aan de raad.

Nr. 12INT02391